

دوتا ۳۵۷	عهد عتیق / ۳۲
	دانیال - بخش دوم
T = معلم ۱ (تدریس توسط معلم ۱)	

(T) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید. در این مجموعه درس‌ها، فرصت خواهید یافت تا با کتاب مقدس بیشتر آشنا شوید. در برنامه امروز، به بررسی کتاب دانیال - بخش دو خواهیم پرداخت. در این برنامه، ابتدا پیام‌های اصلی شش فصل اول کتاب دانیال را بررسی خواهیم کرد و سپس به تفسیر رؤیاهای دانیال در شش فصل پایانی کتاب خواهیم پرداخت.

ادامه درس قبلی:

نکته ۴- پیام‌های اصلی بخش اول

اول. "کتاب دانیال تعلیم می‌دهد که مسیحیان می‌توانند در نهادهای دولتی، نماینده پیروان خدا باشند." دانیال و دوستانش در دربار یکی از قدرتمندترین حاکمان آن روزگار دنیا، نماینده پیروان خدای زنده بودند. آنها را می‌توان با یوسف مقایسه کرد که به عنوان دومین مقام برجسته در مصر خدمت می‌کرد، یا نحیا که در امپراتوری پارس منصب مهمی داشت. مسیحیان باید تا آنجا که ممکن است، خدا را در دولت‌های کشورهای متبوع خود خدمت نمایند.

دوم. "کتاب دانیال تعلیم می‌دهد که تأکید ورزیدن بر اصول و سازش نکردن در این مورد می‌تواند به رنج و زحمت منجر گردد."

جالب اینجاست که دانیال و دوستانش در هیچیک از داستان‌های کتاب دانیال از سوی فرمانروایان و حکمرانان ظالم مورد جفا و اذیت و آزار قرار نمی‌گیرند، بلکه این طالع‌بینان و غیب‌گویان مذهبی و سیاستمداران حسود هستند که بیشترین دردسر را برای آنها ایجاد می‌کنند (دانیال فصل‌های ۲ - ۶). آنچه دانیال و دوستانش را از افراد هم‌دوران خود متمایز می‌ساخت و در عین حال نفرت و حسادت دشمنانشان را برمی‌انگیخت، پایبند بودن آنها به این اصول بود. بنابراین تأکید ورزیدن بر اصول و اتخاذ موضعی سازش‌ناپذیر در این خصوص می‌تواند باعث گردد مسیحیان دچار رنج و زحمت شوند.

سوم. "کتاب دانیال تعلیم می‌دهد که خدا بر تمامی امور انسان مسلط است."

این واقعیت که قوم خدا مغلوب بابل‌ها شدند به این معنا نیست که خدایان بابل از خدای کتاب مقدس برتر و قدرتمندتر بودند. هدف دانیال در سراسر بخش عمده کتاب خود این است که بر عظمت و قدرت مطلق خدای کتاب مقدس تأکید ورزد. پیام دانیال این است که هیچ پادشاه یا امپراتوری در دنیا نیست که چنان عظیم و قدرتمند باشد که تحت کنترل مقتدرانه خدای یکتا قرار نگیرد. پادشاهان و امپراتورهای این دنیا صرفاً مجری نقشه‌های خدا هستند، و اگر در غرور خود سماجت ورزند، خدا آنها را به زیر خواهد کشید (۴: ۲۸؛ ۵: ۳۰).

نکته ۵- تفسیر بخش دوم

اول. "دانیال فصل ۷ تعلیم می‌دهد که پادشاهی خدا جایگزین تمام پادشاهی‌های این دنیا خواهد شد."

بر اساس تفسیر این قسمت، (دانیال ۷: ۱۵ - ۲۸)، چهار جانور نمایانگر چهار پادشاه (آیه ۱۷) یا چهار پادشاهی (آیه ۲۳) هستند که بر زمین ظهور خواهند کرد. این چهار جانور، هولناک و ویرانگرند. مخصوصاً جانور چهارم بینهایت وحشتناک است، زیرا تمامی زمین را زیر پاهایش له خواهد کرد (آیه ۲۳). اما این پادشاهی دچار درگیری داخلی خواهد شد (آیه ۲۴) و بویژه پادشاه چهارم بینهایت ظالم و بیرحم خواهد بود. دوران حکومت او این چهار ویژگی را خواهد داشت: در این دوران به خدای متعال کفر گفته خواهد شد؛ قوم خدا تا مدت‌ها جفا خواهند دید؛ این حاکم ظالم سعی خواهد کرد تمام اعیاد مذهبی را دگرگون سازد؛ و همچنین خواهد کوشید نظام و معیارهای اخلاقی را واژگون ساخته، قوم خدا را تحت سلطه خود درآورد. اگرچه او در صدد برخاستن آمد که زمان را نیز تغییر دهد، اما خدای متعال از قبل، "یک زمان، دو زمان، و نصف زمان" را برای او مقدر داشته است. احتمالاً آن پادشاه ظالم انتظار داشت که نقشه‌اش بصورت "یک، دو، سه" اجرا شود و به ترتیب پیش رود، اما خدای قادر مطلق قدم "چهارم" او را بطور قطعی عقیم و ناتمام گذاشت. آری، خدا اجازه نخواهد داد که آن پادشاه ظالم نقشه شروانه خود را عملی سازد (آیه ۲۵). پادشاه چهارم، یعنی آخرین پادشاه که دوران حکومتش از هر لحاظ ویرانگر بود، بکلی قدرت خود را از دست خواهد داد و از بین خواهد رفت (آیه ۲۶). و قوم خدا که از این آزمایشات و سختی‌ها عبور کرده‌اند، عاقبت پیروز خواهند شد. در خود رؤیا گفته شده است که ملکوت خدا به "کسی شبیه پسر انسان" (۷: ۱۴) داده خواهد شد، اما در تفسیر آن می‌خوانیم که این ملکوت به "برگزیدگان خدای متعال" (۷: ۱۸ و ۲۷) عطا خواهد شد. واقعیت شگفت‌انگیز اینجاست که "برگزیدگان خدای متعال" با "کسی شبیه پسر انسان" یکسان دانسته شده‌اند. "کسی که شبیه پسر انسان است" در واقع نماینده "قوم خدا" است. با توجه به مکاشفه عهد جدید، منظور از "کسی شبیه پسر انسان"، عیسی مسیح است. عیسی مسیح "پسر اسرائیل" خوانده نمی‌شود، بلکه "پسر انسان" نامیده می‌شود و بدین ترتیب نشان داده می‌شود که او "شاه شاهان" است و نماینده مسیحیان از هر قوم و نژاد و ملیتی است، و تمام کسانی را که به اقتدار او گردن می‌نهند می‌پذیرد.

دوم. "دانیال فصل ۸ هویت پادشاهی‌های دوم و سوم را آشکار می‌سازد"

بر اساس تفسیر این قسمت، (دانیال ۸: ۱۵ - ۲۷)، "قوچ" نمایانگر امپراتوری ماد و پارس است، و دو شاخش نیز نماینده پادشاه ماد و نیز کوروش پادشاه ایران است که قدرتمندتر بود (آیه ۲۰). "بز نر" سمبل امپراتوری یونان است، و شاخ بزرگ وسط چشمانش نیز نمایانگر اولین پادشاه آن، اسکندر کبیر می‌باشد (آیه ۲۱). این واقعیت که شاخ‌های هر دو جانور شکسته شد

نمایانگر «ماهیت شکننده تمام قدرتهای سیاسی در سراسر تاریخ دنیاست» - بویژه آنکه شاخ بزرگ آن بز نر هنگامی که در اوج قدرت بود شکست (آیه ۸). دانیال در ادامه رؤیا، چهار شاخ بزرگ می‌بیند، که نمایانگر چهار پادشاهی در امپراتوری یونان هستند. در اواخر دوران سلطنت آنها، از یکی از این شاخها «شاخی کوچکتر» درآمد، که نمایانگر پادشاهی ظالم است. این پادشاه ظالم می‌تواند به انواع و اقسام رهبران فاسد و جبار سیاسی در تاریخ دنیا اشاره داشته باشد. او سمبول بیشمار ضد مسیح ها است که در طول تاریخ با مسیح ضدیت ورزیده و می‌ورزند (اول یوحنا ۲: ۱۸). این پادشاه چنان مغرور و متکبر خواهد بود که علناً با خدا مقاومت خواهد کرد، و این مقاومت در برابر خدا را در قالب حمله به خانه خدا و بی‌حرمت ساختن آن نشان می‌دهد - کاری که پیشتر نیز در دوران نبوکدنصر رخ داده بود و به منزله حمله برضد خود خدا بود. این پادشاه ظالم، اهداف خود را از طریق کشتن بسیاری از مردم، از جمله قوم خدا، عملی خواهد ساخت (آیه ۲۴). اما او نیز سرانجام نابود خواهد گردید و این نابودی او، نتیجه قدرت و تدبیر بشری نخواهد بود (آیه ۲۵).

بر اساس رؤیایی که دانیال دید، خانه خدا به مدت «سه سال و نیم» ویران می‌ماند و بدان بی‌حرمتی می‌شد (۷: ۲۵). پس از این دوران نسبتاً کوتاه، خانه خدا دوباره بازسازی خواهد گردید (۱۳ - ۱۴). اما در قسمت تفسیر رؤیا، در مورد این عدد توضیحی داده نمی‌شود. آنچه در اینجا مهم است نه تاریخ و ارقام، بلکه واقعیت اعاده اقتدار خدا از طریق بازسازی شدن خانه خداست. هنگامی که دانیال در سال سوم سلطنت بلشصر (۵۵۰ تا ۵۴۹ قبل از میلاد) این رؤیا را دید، خانه خدا در اورشلیم هنوز ویران بود و امید بازگشت و بازسازی آن هنوز عملی نبود. اما از آنجا که این رؤیا به حتمت و بازسازی خانه خدا در تاریخی بسیار دورتر اشاره داشت، به دانیال گفته شد که «این خواب را مخفی دار، زیرا در آینده بسیار دور واقع خواهد شد.» بنابراین این رؤیا کاربرد فوری نداشت.

سوم. «دانیال فصل ۹، به تشریح هدف خدا برای کل تاریخ می‌پردازد».

در اولین سال سلطنت داریوش مادی (کوروش پادشاه)، یعنی در سال ۵۳۹ قبل از میلاد، دانیال با خواندن ارمیا ۲۵: ۸ - ۱۱ متوجه شد که اورشلیم به مدت هفتاد سال ویران خواهد ماند.

یک. «تفسیر عدد هفت» عدد هفت، دارای معنای سمبولیک یا الهیاتی است. «هفت» در آفرینش، نجات، داوری و تاریخ، عدد کاملیت الهی است. دنیا در هفت روز خلق شد، گرداگرد مسیح هفت چراغدان وجود دارد، تعداد جامهای غضب خدا هفت عدد است، و در تاریخ بشر نیز هفت روز یک دوره کامل را تشکیل می‌دهد. مدتها پیش از دوران پادشاهان، در فصل ۲۶ کتاب لاویان (آیات ۱۸، ۲۱، ۲۷، ۳۵، ۴۳) هشدار داده می‌شود که خدا قوم خود را به سبب سماجتشان در ناطاعتی، غرور و سرکشی، هفت برابر مجازات خواهد کرد.

دو. «تفسیر عدد هفتاد» عدد «هفتاد سال» در وهله نخست دارای معنای سمبولیک یا الهیاتی است. عدد هفتاد، حاصل ضرب «هفت» یعنی عدد کاملیت الهی است در عدد «ده» که عدد کمال است. این دوران، نمایانگر مدت زمان معین غضب خداست بخاطر گناهان اسرائیل. در دوم تواریخ ۳۶: ۲۱ می‌خوانیم که خدا با فرستادن قوم خود به تبعید در بابل تا زمان روی کار آمدن پادشاهی پارس، آنان را بخاطر بی‌وفایی و بت‌پرستی‌شان مجازات کرد. عدد هفتاد را در اینجا نباید بطور لفظی در مفهوم هفتاد سال تاریخی تعبیر کرد، زیرا دوران تبعید کوتاهتر از هفتاد سال بود (از ۵۸۷ تا ۵۳۸ قبل از میلاد). در این هفتاد سال، سرزمین اسرائیل توانست روز سبت را نگاه دارد، کاری که قوم اسرائیل در دوران پادشاهانشان از آن غفلت ورزیده بودند. پایان این دوران، نمایانگر بخشش و پذیرش آنها از سوی خدا بود (اشعیا ۴۰: ۱ - ۴).

سه. «تفسیر عدد هفتاد هفته» عدد «هفتاد هفته» نیز دارای معنای سمبولیک یا الهیاتی است. در دانیال ۹: ۲۴ جبرئیل فرشته توضیح می‌دهد که «هفتاد هفت» سال شامل دورانی است که طی آن خدا نقشه خود را در «تاریخ الهی و دنیوی» به انجام می‌رساند. این تاریخ الهی و دنیوی که پیش‌روی دانیال قرار دارد، از سال ۵۵۹ قبل از میلاد با فرمان کوروش پادشاه پارس مبنی بر بازسازی اورشلیم و مرمت خانه خدا آغاز می‌شود (عزرا ۱: ۱ - ۴)، و با به انجام رسیدن نقشه خدا برای این دوره از تاریخ خاتمه می‌یابد. این دوران با ویرانی و بازسازی مجدد اورشلیم و خانه خدا به پایان می‌رسد. این پایان در دانیال ۹: ۲۴ (از ترجمه قدیمی) بصورت سه واقعه مثبت و سه واقعه منفی توصیف می‌شود: سه واقعه منفی عبارتند از: «تمام شدن یا به پایان رسیدن تقصیرها و نافرمانیهای قوم»، «از بین رفتن یا به انجام رسیدن گناهان قوم»، و «پرداخت شدن کفاره به جهت عصیان قوم». این سه در واقع یک چیز هستند و همگی به پایان حتمت حرمت خانه خدا اشاره دارند. و اما سه واقعه مثبت عبارتند از: «آورده شدن یا برقرار شدن عدالت جاودانی»، «مختوم شدن یا به انجام رسیدن رؤیا و نبوت»، و «مسح یا تقدیس شدن قدس‌الاقداص». این سه نیز در واقع یک چیزند و به بازسازی و مرمت خانه خدا پس از حتمت آن اشاره دارند. دانیال ۹: ۲۴ تکرار همان وعده‌ای است که خدا در فصل ۸ دانیال (۸: ۱۱ - ۱۴) و دانیال فصلهای ۱۰ تا ۱۲ (۱۱: ۳۶) می‌دهد.

چهار. «تفسیر عدد هفت هفته» و شصت و دو هفته. لاویان ۲۵: ۸ - ۲۴ تعلیم می‌دهد که پنجاهمین سال پس از هفت سال در هفت سال، سال یوئیل است و قوم خدا باید در این سال به سرزمینی که میراث آنهاست بازگردند و اسیران آزاد شوند. این «هفت هفت» سال، جواب دعایی بود که دانیال برای بازگشت اسرائیل از تبعید و بازسازی شهر اورشلیم کرده بود. اگرچه فرمان مبنی بر بازسازی اورشلیم در سال ۵۳۹ قبل از میلاد صادر شد، تنها در زمان نحیا بود که قوم اجازه یافتند به اورشلیم بروند و با وجود مخالفت‌های فراوان، دیوارها و دروازه‌های آن را مرمت کنند.

دوران «هفت هفته و شصت و دو هفته» به دوران مابین دو ویرانی اورشلیم اشاره دارد، که طی آن اورشلیم بازسازی شد (۹: ۲۵). این دوران طولانی پس از تبعید، از فرمان کوروش مبنی بر بازسازی اورشلیم و خانه خدا در سال ۵۵۹ قبل از میلاد تا نابودی و حتمت اورشلیم و خانه خدا به دست آنتیوخوس چهارم در سال ۱۶۷ قبل از میلاد را در برمی‌گیرد.

پنج. «تفسیر آخرین هفته» (۹: ۲۶ - ۲۷) دوران هفت سال آخر یا «آخرین هفته»، به دوران اتحاد شوم بین دشمنان خدا و «تکمیل نقشه خدا در تاریخ» اشاره دارد. دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ تلویحاً به همین اتحاد نامقدس که در ضدیت با خدا و قوم

خدا بود، اشاره می‌کند. در این دوران، یکی از کاهنان اعظم کشته خواهد شد، و حاکم دیگری که او نیز کاهن اعظم است، با استفاده از قدرت برتر خود، بسیاری را به قبول معاهده‌ای وامی‌دارد و شهر اورشلیم و قدس آن را ویران می‌کند. او اجازه نخواهد داد در خانه خدا عبادت کرده شود، و «آن موجود وحشتناک و شرم‌آور» را در خانه خدا برپا خواهد داشت. لشکریان مختلف چون سیلاب با یکدیگر خواهند جنگید، تا سرانجام پایانی که خدا مقرر داشته است فرابرسد.

این پادشاه ظالم در ابتدا قصد داشت اتحاد نامقدس خود را بعمدت «یک هفته کامل» بر بسیاری از مردم تحمیل کند، اما تنها به مدت «نصف هفته» می‌تواند بر ضد خدا و قوم او فعالیت نماید. در «نیمه آن هفته»، ناگاه بحرانی بوجود می‌آید که در نهایت به این اتحاد نامقدس و متحدین خدانشناس آن پایان می‌دهد. خدا بطور ناگهانی و غیرمنتظره، به مقاصد شوم آن پادشاه ظالم پایان می‌دهد و نقشه‌ها و فعالیت‌هایش را ناتمام می‌گذارد، و او نمی‌تواند «هفته» خود را کامل کند. کتاب دانیال با این بیانیه خاتمه می‌یابد که پادشاه ظالم مورد داوری قرار خواهد گرفت. از آنجا که دانیال در مورد «نیمه دوم آن هفته» توضیحی دهد، در واقع می‌گوید که: «آنها هنوز نیست.» (متی ۲۴: ۶). به عبارت دیگر، پایان نهایی تاریخ الهی و دنیوی هنوز فرا نرسیده است. بنابراین دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷، برخلاف آنچه بعنوان مثال در دانیال ۱۲: ۱ - ۳ می‌بینیم، در مورد پایان کار تاریخ این دنیا صحبت نمی‌کند.

دانیال، همانطور که در دانیال فصل ۸: ۱۱ - ۱۴ و ۱۱: ۲۱ - ۳۶ می‌بینیم، در وهله نخست به بحرانی اشاره دارد که با روی کار آمدن آنتیوخوس آغاز شد و طی آن، آنتیوخوس چهارم با یهودیان اصلاح‌طلب اورشلیم اتحاد شوم و نامقدسی را ایجاد نمود. آنتیوخوس چهارم خودسرانه در سال ۱۷۴ قبل از میلاد، او نیاس را که کاهن اعظم بود برکنار کرده، فردی بنام یاسون را بجای او کاهن اعظم ساخت. یاسون فرهنگ و مذهب بت‌پرستان یونانی را بر قوم خدا در اورشلیم تحمیل کرد. آنتیوخوس چهارم در سال ۱۷۱ قبل از میلاد، مینلوس را جایگزین یاسون کرد. مینلوس برای رسیدن به این مقام، به آنتیوخوس چهارم رشوه داده بود. مینلوس همچنین با پرداخت رشوه، قاتلی را اجیر کرد تا در سال ۱۷۱ قبل از میلاد او نیاس را به قتل برساند. در طی سالیان بعدی، گنجینه‌های خانه خدا غارت شد، از اجرای مراسم مذهبی در خانه خدا جلوگیری بعمل آمد، کتب مقدسه نابود شد، نگاه داشتن روز سبت و دیگر اعیاد یهود ممنوع گردید، قوانین مربوط به خوراکی‌های پاک و ناپاک منسوخ گردید، و سنت ختنه نیز برچیده شد. سرانجام در ماه دسامبر سال ۱۶۷ قبل از میلاد، بر روی قربانگاه خانه خدا مذبحی برای زئوس بنا گردید، و بر روی آن حیواناتی ناپاک قربانی شد. این همان برپایی «آن چیز وحشتناک که موجب ویرانی است» بود، و باعث گردید خانه خدا متروکه شود. در هر شهر و روستایی قربانگاههای مخصوص بت‌پرستی بنا شد، و ساکنانی که بر آن قربانگاهها قربانی نمی‌گذراندند به شدت مجازات می‌شدند. ختنه کردن اطفال، در اختیار داشتن شریعت مقدس، و خودداری از خوردن گوشت ناپاک همگی مجازاتهای سنگینی در پی داشت. این نابودی کماکان در اورشلیم ادامه می‌یافت تا سرانجام «زمان تعیین شده از سوی خدا» جهت نابودی شریران و احیای قوم خدا فرارسد و نقشه الهی خدا تحقق یابد.

شش. «کاربرد دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷». بسیاری از یهودیان و مسیحیان از دیرباز در مورد دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ درک اشتباهی داشته‌اند و تصور کرده‌اند که این آیات به وقایعی چون تولد، مرگ و قیام عیسی مسیح، سقوط اورشلیم و دیگر وقایع تاریخی که پس از آن رخ داد، و حتی به بازگشت مسیح اشاره دارد.

اما خود دانیال وقایع دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ را اشاره‌ای می‌دانست به بحرانی که با روی کار آمدن آنتیوخوس در قرن دوم قبل از میلاد بوجود آمد. جزئیاتی که در دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ بدانها اشاره می‌شود بخوبی با وقایعی که در طول این بحران در قرن ۲ قبل از میلاد اتفاق افتاد همخوانی دارد، و با اشارات دیگری نیز که در سایر قسمتهای دانیال در مورد این بحران آمده مطابقت دارد. از دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ چنین بر نمی‌آید که این آیات به وقایع قرن‌ها یا هزاران سال فراتر از آنچه در چهارچوب متن، یعنی در دانیال فصلهای ۸ و ۱۰ تا ۱۲ می‌بینیم، اشاره داشته باشد. از این آیات چنین بر نمی‌آید که منظور از پاکسازی یا احیایی که دانیال ۹: ۲۴ در مورد آن سخن می‌گوید، پاکسازی یا احیای تمام دنیا باشد. بلکه منظور، پاکسازی و احیای اورشلیم و خانه خداست. بنابراین دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ تنها به بحران دوران آنتیوخوس اشاره دارد.

هفت. «کاربردهای گسترده‌تر دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷». و بالینحال اشارات تلویحی که در دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ وجود دارد، همانطور که در مورد فصلهای قبلی دانیال نیز دیدیم، باعث می‌شود بتوانیم کاربردهای گسترده‌تری از بطن آن استخراج کنیم. منتهی تنها در این مفهوم: دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ برخلاف آنچه در روایت‌های تاریخی نظیر اول مکابیان (۴: ۴۲ - ۶۱) می‌بینیم، بطور مشخص به اشخاص یا وقایع عینی خاصی اشاره ندارد، بلکه در مفهومی «سمبلیک» به آنچه که این اشخاص یا وقایع عینی نمایانگر آنند، یعنی به سمبولهایی چون گناه، عدالت، پادشاهی مسح‌شده، سیلاب، و آن موجود وحشتناک و شرم‌آور دلالت دارند. اگرچه اشخاص و وقایع عینی در تاریخ در پرتو چنین سمبولهایی فهمیده می‌شوند، اما سمبلها بسی فراتر از آنها عمل می‌کنند. سمبلها صرفاً به این واقعیات عینی محدود نمی‌شوند، بلکه مصداق‌هایی بس گسترده‌تر دارند که در چهارچوب ادوار تاریخی الهی و دنیوی دیگری رخ می‌دهند - کما اینکه متی ۲۴: ۱۵ - ۲۰ و مکاشفه ۱۳: ۱۱ - ۱۸ نیز به همین واقعیت گواهی می‌دهند. اینکه این مصداق‌های دیگر چه هستند، موضوعی الهیاتی است و به علم تفسیر مربوط نمی‌شود. این موضوع مبتنی بر ایمان است، و نه مبتنی بر علم.

اما اگر مسیحیان بر اساس تعالیم موجود در سایر قسمتهای کتاب مقدس مجازند اعتقاد داشته باشند که عیسی مسیح یگانه مسح‌شده خداست، و تولد، خدمت، مرگ، قیام و ظاهر شدنش به شاگردان، طرق مختلفی هستند که خدا از طریق آنها خود را مکشوف می‌سازد و نقشه خود را در تاریخ این دنیا به انجام می‌رساند، در آنصورت عیسی مسیح و زندگی و کارهایی که انجام داد نیز در نهایت طرقی هستند که خدا از طریق آنها آنچه را که سمبولهای موجود در دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ بیانگر آنند، «عملی» می‌سازند. تفسیر سنتی دانیال ۹: ۲۴ - ۲۷ نیز بیانگر همین نکته است. مسیحیان معتقدند که بین وقایع و شخصیت‌های بحران

دوران آنتیوخوس و رهایی از این بحران از یک سو، و وقایع مربوط به زمان آمدن عیسی مسیح و حتی وقایع مربوط به زمان بازگشت او، نوعی رابطه "تمثیلی" وجود دارد.

چهارم. "دانیال فصلهای ۱۰ تا ۱۲ رویایی است درباره نبرد مداوم تا زمان آخر".

کتاب دانیال، قوم خدا را پیشاپیش آماده می‌کند تا بهنگام وقوع آزمایشات و سختیها، ایمان‌شان متزلزل نشود. یک. "دانیال ۱۰". این فصل نشان می‌دهد که در پس درگیریهای مرئی که در این دنیا بین ممالک و فرمانروایان دنیا از یک سو، و قوم خدا از سوی دیگر در جریان است، نبرد و کشمکش حیاتی دیگری در مقیاسی جهانی در جایهای آسمانی در جریان است. در دانیال فصل ۱۰ متوجه می‌شویم که فرشتگان و موجودات آسمانی نیز در این نبرد نقش دارند. اگرچه در دوران عهدعتیق، "فرشته شریری که بر مملکت پارس حکمرانی می‌کرد" یا "فرشته شریری که بر مملکت یونان حکمرانی می‌کرد" ممکن است این قدرت را داشتند که مانع از اعلام خیر خوش نجات در آن کشورها گردند، اما چنین موجوداتی پس از مرگ و قیام عیسی مسیح مغلوب و بسته شده‌اند و دیگر نمی‌توانند مانع از آن شوند که مردم این کشورها پیام انجیل را بشنوند. دو. "دانیال ۱۱". حکمرانان سیاسی این دنیا نمی‌توانند با هم به توافق رسند، و از این رو با هم می‌جنگند. در پی هر پیروزی که بدست آورند، شکستی نهفته است. این واقعیت در فصل ۱۱ دانیال از طریق جنگ بین پادشاهی جنوبی مصر و پادشاهی شمالی سوریه در خلال قرون دوم و سوم قبل از میلاد به تصویر کشیده می‌شود. این دو پادشاهی، بر روی هم تمام قدرت سیاسی و نظامی دنیا را در اختیار داشتند. اما پیام این فصل این است که قوم خدا در نتیجه شکستهای سیاسی و نظامی حاکمان جاه‌طلب دنیا، متحمل رنج و زحمت می‌شوند. قوم خدا به این خاطر رنجهای بسیار می‌بینند و در معرض نابودی قرار می‌گیرند.

این فصل در وهله نخست به پادشاه ظالم و بیرحمی که احتمالاً آنتیوخوس چهارم بود اشاره دارد که کوشید آداب نیایشی و فرهنگ یونانی را در سراسر امپراتوری خود پیاده کند و بر قوم رنجدیده خدا تحمیل نماید. این پادشاه ظالم قصد داشت مقاصد و نقشه‌های شریرانه خود را به هر قیمتی شده عملی سازد و قوم خدا را نابود کند. این همان چیزی است که بعدها پولس در افسسیان ۶: ۱۲ از آن بعنوان نبرد علیه ریاستها، موجودات شیطنانی و فرمانروایان شرور تاریکی یاد کرد، و نیز نبرد علیه لشکرهایی از ارواح شرور که در دنیای ارواح زندگی می‌کنند. پیام نهایی فصل ۱۱ دانیال این است که این حکمروایان زمینی هر قدر هم که قدرتمند باشند، عاقبت "از پای در خواهند آمد و اثری از آنها باقی نخواهد ماند." (۱۱: ۱۹).

سه. "دانیال ۱۲". در دانیال ۱۲: ۹ - ۱۰، کتاب دانیال با این سخنان اسرارآمیز خاتمه می‌یابد که تا هنگام پایان تاریخ جهان، بدکاران همچنان به کارهای بد خود ادامه می‌دهند، اما بسیاری نیز خواهند بود که پاک و طاهر خواهند شد. از آنجا که ملکوت خدا تا پایان کتاب دانیال هنوز برقرار نشده بود، مطالب این کتاب "مُهر خواهد شد و مخفی خواهد ماند تا زمان آخر فرا رسد." دانیال نیز همچون تمام دیگر انبیای عهدعتیق، آینده را تنها بصورت کوههایی در آن دورستها می‌دید بدون اینکه بتواند فاصله‌ای را که بین قله‌های مختلف وجود دارد تشخیص دهد. بنابراین، عبارت "زمان آخر" در کتاب دانیال هم به ظهور عیسی مسیح و آغاز ملکوت خدا اشاره دارد و هم به بازگشت او و به کمال رسیدن این ملکوت.

کتاب دانیال با این بیان تشویق‌آمیز پایان می‌یابد که هر که اسمش در کتاب خدا نوشته شده باشد، رستگار خواهد شد (مکاشفه ۲۰: ۱۲ و ۱۵؛ لوقا ۱۰: ۲۰). قوم خدا پس از زنده شدن از مردگان و داوری نهایی، چون ستارگان تا به ابد خواهند درخشید (۱۲: ۱ - ۳).

تکلیف برای هفته آینده

- اول. در طول هفته آینده، کتابهای عاموس، یونس و هوشع را بخوانید. هفته آینده، به معرفی این کتابها خواهیم پرداخت.
- دوم. کتابهای دستور عمل "بروید و ملکوت خدا را موعظه کنید" را ملاحظه کرده و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید. این آدرس را به حروف تکرار می‌کنم
- سوم. هر شنبه تا چهارشنبه به برنامه "دوره شاگردسازی از رادیو" گوش دهید.